СВОБОДА — SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ДНЕВНИК — UKRAINIAN DAILY

УРЯДОВИЙ ОРГАН ЗАПОМОГОВОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ СОЮЗ В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ АМЕРИКИ.

OFFICIAL ORGAN OF THE UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION, Inc.

ТРИ ЦЕНТИ. РІК XXXIV. Ч. 162. Джерзи Ситі, Н. Дж., четвер, 15. липня, 1926. VOL. XXXIV. No. 162. Jersey City, N. J., Thursday, July 15. 1926. THREE CENTS

ЕКСПЛЬОЗІЇ МАГАЗИНІВ ПОКІНЧИЛИСЯ. — ВІДКРИТО 21 ЖЕРТВ

ДОВЕР, Ню Джерзі, 13. липня. — Зливний дощ і пожарний відділ марнарів задушили пожар у ще одному магазині пороху, так що допера нині могли жовніри піти помежи руновища та розшукати жертви випадку. Найдено нині ще два трупи, так що число жертв, досі відкритих, виносить 21. Одно тіло було розірване на кілька кусків.

Зараз опісля почалися похорони жертв. В одному гробі поховано їх 6.

Уряд приготовляється до великого числа процесів, бо всі цивільні горожани, які потерпіли через вибух, заповідають позви проти уряду за відшкодованне.

ПІДЗЕМНА ЗЕЛІЗНИЦЯ ВИКОНУЄ СВОЮ ПОГРОЗУ ПРОТИ СТРАЙКАРІВ.

НЮ ЙОРК, 13. липня. — Дирекція підземної зелізниці Інтерборо заявила нині, що викидає всіх своїх робітників, які прилучилися до страйку за висшу робітничу заплату. Приказ подає 688 імен.

Рівночасно зелізниця внесла до суду позов проти робітничої юнії, домагаючися від суду видання заборони проти юнії вмішуватися в справи підприємства. Зелізниця навіть грозить юнії позвом за відшкодованне, але сього позву ще не рішилася внести.

НІМЦІ КУПУЮТЬ АМЕРИКАНСЬКІ КОРАБЛІ.

НЮ ЙОРК, 13. липня. — Німецька корабельна фірма Гамбург-Америка закупила від Американців три кораблі: Реляйенс, Резолют і Клівленд, які належали до Юнайтид Американ Лайнс, у якій міліонер Гариман має контролюючий уплив. Ціну купна покищо держуть у тайні, але буде вона десь від 8 до 9 міліонів долярів.

НОВА СТРІЛЯНИНА В ТКАЛЬНЯНОМУ СТРАЙКУ.

ПАСЕЙК, Ню Джерзі, 13. липня. — Невисліджені досі замасковані мущини напали на дім Винцлера, місцевого робітника, який робить у одній ткальняній фабриці мимо страйку, та по короткій суперечці за страйколомство постріляли з револьвера дві жінки, а саме жінку робітника та її сусідку. Ранених відставлено до шпиталя. Поліція шукає за виновниками.

ЖЕНЩИНА ВИЛОМИЛАСЯ З ТЮРМИ.

РИМУСКІ, Квібек, Канада, 13. липня. — Пані Филимона Дабс, арештована за торговлю горівкою без лайсенсу, вивалила двері тюрми вагою свого тіла, — вона важить понад 200 фунтів, — та вийшла собі з тюрми на свободу. Шерифи й поліція шукали її опісля через кілька днів по околиці, а тимчасом вона сиділа преспокійно недалеко від тюрми, в домі свого брата. Там її наконець і найдено й відставлено назад до арештів.

БОРОТЬБА ПРОКУРАТОРІЇ ПРОТИ РОЗБИШАЦТВА В КРАВЕЦЬКІМ СТРАЙКУ.

НЮ ЙОРК, 13. липня. — Стейтова прокураторія почала спеціяльні заходи для здушення розбишацтва, яке розвинулося в місті через кравецький страйк. Як відомо, одна й друга сторона наймає собі „ґанменів", які нападають на противників та побивають їх тяжко, а деколи й постріляють з револьверів. Прокуратор приказав ставити кождого арештованого напасника на суд як обвинуваченого за намагане вбийство.

ОСУДЖУЄ „СИНІ ЗАКОНИ".

БОЛТИМОР, Меріленд, 13. липня. — Теодор Ґребер, учитель протестантської семинарії в Ст. Луис, виступив тут з приводу замкнення лютеранської конвенції зі замітною промовою про насильне уморальнюванне людий ріжними законами про святкованне неділі й свята, проти алькоголю та тютюну, тощо. Він висмівав уживанне поліційної сили для розведення християнського горожанства. Подібні заходи, на його погляд, шкодять і державі й церкві. Вони лучать державу з церквою, проти виразних принципів американської свободи, а рівночасно підривають і одну й другу. Вони витворюють фарисеїв, які вдають зі себе святих і божих, а позаочно ломлять всі ті закони, які самі на других накладають. В сей спосіб держава й церква стають одним гнобителем, який викликує проти себе ненависть і обуренне людий других поглядів, — ненависть, яка колись може довести до злих наслідків і для держави й церкви.

ПРОГИБІЦІЯ ПЕРЕД СУДОМ.

НЮ ЙОРК, 13. липня. — На прогибіційнім процесі проти Двайера виступив тут нині як сензаційний свідок зі сторони уряду бувший ґанмен і злочинець Чарлз Смит. На запити адвокатів свідок роскрив, що він оженився був в 1924. році, і в чотири години після шлюбу покинув свою жінку, бо мав виладовувати горівку з корабля. Від того часу він її й не бачив, аж до 1925. року, коли вона говорила з ним за розвід у присутности адвоката. Він признав далі, що за два роки як бутлеґер і помічник обжалованого Двайера він заробив 40,000 долярів.

ДЕСЯТЬЛІТНІ РОКОВИНИ СМЕРТИ ІВАНА ФРАНКА ПРИЗНАЧЕНІ НА ПОШИРЕННЯ КУЛЬТУ ФРАНКА СЕРЕД АМЕРИКАНСЬКИХ УКРАЇНЦІВ.

Тому в часі від 28. мая до кінця вересня повинні відбутися в кождій українській місцевости виклади, збори, концерти чи вистави, присвячені памяти Франка.

В кождій місцевости повинна бути переведена рівнож збірка на памятник Франка.

Хай не бракне між нами нікого, хто не зложив би жертви на памятник для Того, що нам а не собі добував кращу долю, що бажав для скованих волі, для нещасних долі і рівної правди для всіх.

Всі жертви на памятник Франка належить слати до:

OBYEDNANYE, P. O. Box 411, Philadelphia, Pa.

ПИТАЮТЬСЯ УРЯДУ ЗА СВОЄ ПОДРУЖА.

ВАШИНҐТОН, 13. липня, — До уряду наспіло послідними часами кілька листів зі запитами, які ідеали має уряд про подружа й про число дітий в родині. Питаючіся хотілиби знати сі ідеали на те, щоби до них примінитися в власному життю. Уряд не знає що на сі запити відповісти.

ПОСТАВЛЕНИЙ НА ВОЄННИЙ СУД ЗА СПІЗНЕНЕ ВІВАТОВАННЄ.

НЮ ЙОРК, 13. липня.— Полковника Вотсона, що служить на Ґовернор Айленд коло Ню Йорку, поставлено на воєнний суд за те, що він спізнився на 15 мінут з гарматним привітом в честь президента Ґаїті Луиса Борно підчас його послідних відвідин в Америці.

ЯК ВИГЛЯДАЮТЬ СОВІТСЬКІ КОНЦЕНТРАЦІЙНІ ТАБОРИ.

До Кемського концентраційного табору приїхала державна комісія і ствердила слідуюче:

На протязі трох місяців вязнів годовано лиш самою сушеною рибою, яка за безцінок купувалась на експортових складах.

Всі арештовані мусіли вставати в 5.30 годині рано і від 6 години вже мусіли працювати цілий день, маючи лиш одну годину перерви на обід.

Побаченя дозволялись лише після піврічного перебування в таборі і продовжувались лише 10 хвилин.

ДЕНЬ УКРАЇНСЬКОЇ ПІСНІ В УЖГОРОДІ.

Дня 13. червня відбувся в Ужгороді зїзд українських хорів, з нагоди пятирічного ювілею українського національного хору. В зїзді взяло участь багато хорів, особливо селянських, всього около 600 чоловіка. Найкращим хорам приділено премії.

ЖИЛА 120 РОКІВ.

В Рахові померла 129-літня жінка Грегорчикова. Цей випадок говорить, що на Гуцульщині живуть ще здорові люде, і тілом і духом. Цьому сприяє добрий гірський воздух, мінеральна вода і у великій мірі страва. Відомо, що мясо, особливо коли його богато уживати, старить чоловіка. Гуцули-ж мяса вживають дуже мало. Головна їх страва сир, молоко та кулеша, а тому й не дивниця, що там людей, котрі доживають до сто років, є більше як деинде.

ПРОТИРЕЛІҐІЙНА КОНФЕРЕНЦІЯ.

В Москві одкрилась протирелігійна конференція. Один з визначних комуністів, Ярославський, в своїй промові заявив, що протирелігійна пропаганда покищо не дала сподіваних наслідків. Инші знова домагались розвязання гуртків безбожників, бо вони не тільки не сприяють знищенню релігії, але ще більше її скріплюють. В деяких місцях большевицька протирелігійна агітація викликала розвиток релігійних сект, однак самого релігійного руху не знищила.

ЗАБОРОНА ПАНАХИДИ.

Буковинська поліція на приказ з Букарешту заборонила панахиду, що її збиралися відправити в черновецькому соборі сторонники Петлюри.

РЕДАКТОРОВІ „СВІТЛА" ЗАКИДАЮТЬ ДЕРЖАВНУ ЗРАДУ.

У Львові вже закінчується слідство проти редактора „Світла" поета Бобинського, що його обвинувачують в державній зраді за статті поміщені в перше травневім числі ґазети. Підчас слідства вийшло на яв, що поліція наказувала поштовим урядам предкладати собі списки абонентів Світла.

Ще один доказ, як шанується польську конституцію.

ПОЛІТИЧНИЙ ПРОЦЕС В РІВНОМУ.

17—19 травня, ц. р. судили в Рівному 7 чоловік: Одираку Григорія, Колосюка Остапа, Кравчуків Івана і Сергія, Миськевича Никифора, Дудельзака і Блікермана — за приналежність до К. П. З. У. (Комуністична Партія Західної України). Оборонцями були адвокати сенатор Карпинський, посол Підгірський і др. Шухевич зі Львова. Розправа велась, як звичайно в таких процесах на Волині, при замкнених дверях. Миськевича Никифора й Кравчука Сергія суд оправдав, а всіх инших засудив по 4 роки тюрми кождого. Оборона внесла апеляцію до вищого суду. — Між обвинуваченими у тій справі був ще Гриць Флис, якого випустили в свій час на кавцію 1,000 зол. Флис з причини тяжкої хороби на розправу не явився і його справу розглядатимуть окремо.

БЮТЬ ХРУНІВ.

В селі Гузієві коло Болехова хтось стрілив в ночі до хати Івана Горошовського і ранив його в обі ноги. Тої самої ночи хтось стрілив і до хати Федя Стефанського, але не ранив нікого. — Польські ґазети доносять, що ці напади мають політичний підклад, бо Горошовський і Стефанський належали до партії „хліборобів" або як їх у нас називають „хлібоїдів".

ПРОТИ КОЛЬОНІЗАЦІЇ.

Під таким кличем скликала на днях комуністична партія Підкарпаття масові демонстраційні збори в Берегові, Вишкові, в Акна, Солотвині, в Севлюші, Хусті, Уршаві, Сваляві, Ясіню й инших місцевостях, щоби піднести протест проти систематичної чехізації Підкарпаття, підпирання фашизму, нищення автономного характеру Підкарпаття і нарушування тих прав, що забезпечено Підкарпатській Україні мировими договорами і конституцією.

БЕЛЬҐІЙСЬКИЙ КОРОЛЬ СТАВ ФІНАНСОВИМ ДИКТАТОРОМ

БРУКСЕЛЯ, 13. липня. — Бельґійський парлямент ухвалив закон, яким дано королеви на протяг 6 місяців такі широкі повновласти, що він став справжнім фінансовим диктатором.

Ходить тут о ратуванне державного скарбу і уладаючого раз-у-раз бельґійського франка.

Бельґія пішла під тим оглядом за приміром Франції, яка рівнож ухвалила дати Кайови подібні повновласти.

Бельґійський король вже був раз диктатором в 1914 р., коли обороняв Бельґію проти Німців, а що залишив по собі добру память з тих часів, парлямент не вагався дати йому такі повновласти і сим разом, коли ходить о ратунок краю.

Правительство зарядить сейчас ріжні обмеження що до імпорту та наложить спеціяльні податки, особливо на люксусові товари.

ФРАНЦУСЬКІ ДОВГИ ПЕРЕД АНҐЛІЙСЬКИМ ПАРЛЯМЕНТОМ.

ЛОНДОН, 13. липня. — Анґлійський міністер фінансів Черчіл оголосить сегодня в палаті послів новий договір, який заключено з Францією що до сплати довгів, на підставі якого счеркнула Анґлія яких три пяті з своїх претенсій до Франції.

Черчіл подав, що Франція буде могла віднестися до Анґлії з пропозицією поновного розглянення квестії довгів в тім случаю, коли би Німеччина перестала платити. Це ще не означає, заявив Черчіл, що Анґлія буде змушена змінити той договір. Вона тільки буде зобовязана взяти його під ревізію.

Цілий довг виносить тепер 775,000,000 фунтів стерлінґів і має бути сплачений на протязі 62 літ. Перша рата виносить 2,000,000 фунтів. Від 1930 до 1956 р. буде виносити річна рата 12,500,000, а від 1956 р. 14,000,000 фунтів стерлінґів.

Сегоднішний тон анґлійської преси супроти того договору злагіднів. Уважають його за такий, який можна було в теперішнім положенню заключити: ні добрий ні злий, але конечний.

При тій нагоді звертаються проти Америки, яка стягає з одної Анґлії весь довг на найтяжших услівях, бо инші краї одержали полекші. А коли йшли переговори між Анґлією і Америкою що до сплати довгів, стало на тім, що всі держави будуть трактовані на рівні з Анґлією.

ҐЕНЕРАЛ ЕНДРУС ФОРСУЄ ПРОГИБІЦІЮ З ЛОНДОНУ.

ЛОНДОН, 13. липня. — Начальник прогибіційного уряду, ґенерал Линколн Ендрус прибув до Лондону враз з цілою місією, яка має переговорити з британським урядом квестію переформування прогибіції в Злучених Державах. Місії ходить головно о те, щоби спинити пачкованне алькоголю з боку анґлійських кораблів.

Ґенерал Ендрус переговорить в першу чергу справу прогибіції з амбасадором Гавтоном, а по тім з урядом справ заграничних, фінансів і т. д., щоби дістати матеріяли, з яких можна би пізнати, яку скількість алькоголю перепачковує Анґлія до Злучених Держав.

ВИХОДИТЬ, ЩО БОРИС ТАКИ ВИЇХАВ ШУКАТИ ЗА ЖІНКОЮ.

СОФІЯ, 13. липня. — Болгарський премієр Ляпчев подав вкінци інформації що до таємного виїзду болгарського короля Бориса.

Премієр заявив, що Борис ні резиґнує з престола ні нема ніякого бунту проти нього. От, король собі „старий парубок" тай виїхав у світ розглянутися за жінкою. Тому поїхав він до своеї тітки, що живе в Турині, в Італії, яка є заразом і тіткою Джіованни, третої і невиданої ще дочки італійського короля Віктора Емануеля. Там може щось склеїтися, а як не там, то Борис готов оженитися з швецькою принцесною.

Так виглядає та сензація з Борисом, над якою розбивали собі голову репортери половини Европи.

КОНФЕРЕНЦІЯ ЛІБЕРАЛЬНИХ ЖИДІВ СТАВИТЬСЯ НЕВТРАЛЬНО ДО СИОНІЗМУ.

ЛОНДОН, 13. липня. — На інтернаціональній конференції ліберальних Жидів прийшло на кінцевій сесії доострої дебати над тим, як мають поставитися ліберальні Жиди до сионізму. Найвпливовійші делеґати поставилися до нього ворожо, бо сионізм має вбивати жидівську релігію.

Перейшла одначе резолюція, яка зобовязує ліберальних Жидів задержати невтральність супроти сионістичного руху. Ліберальний сионіст др. Вайт заявив, що сионісти і з того задоволені, бо вірять, що прийде час, коли і ліберальні Жиди возьмуться відбудовувати жидівський центр в Палестині.

БОРОТЬБА АМЕРИКИ З АНҐЛІЄЮ О НЕЗАВИСИМІСТЬ, ЦЕ ТІЛЬКИ „ІНЦИДЕНТ".

ЛОНДОН, 13. липня. — Премієр Болдвин назвав сегодня на відкриттю конференції анґльо-американських історикiв боротьбу Америки о независимість з під Анґлії „інцидентом", який не треба по школах роздувати до Бог знає якої події, а брати її в історичнім світлі та судити після відносин і часу, коли та боротьба відбувалася.

Користайте з нагоди! Користайте з нагоди!

ТЕПЕР БЕЗ ВСТУПНОЇ ОПЛАТИ ПРИЙМАЄСЯ ДО УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗА

ВСТУПАЙТЕ СЕЙЧАС; ВСТУПАЙТЕ СЕЙЧАС;

„SVOBODA" (LIBERTY)
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays and holidays at 83 Grand Street, Jersey City, N. J.
Owned by the Ukrainian National Association, Inc.

Edited by Editorial Committee.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J. on March 30, 1911, under the Act of March 8, 1879.
Acceptance for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103 of the Act of October 3, 1917, authorized July 31, 1918.

SUBSCRIPTION RATES:		ПЕРЕДПЛАТА:	
Three cents a copy.		Поодиноке число три центи.	
One year	$ 7.00	На рік	$ 7.00
Six months	$ 3.75	На пів року	$ 3.75
Three months	$ 2.00	На три місяці	$ 2.00
Foreign and Jersey City Rates:		В Джерзи Сіті і Заграницею:	
One year	$10.00	На рік	$10.00
Six months	$ 5.00	На пів року	$ 5.00
Three months	$ 2.75	На три місяці	$ 2.75

За кожду зміну адреси платиться 10 центів.

За оголошення редакція не відповідає.

Телефон „Свободи": 498 Montgomery. Тел. У. Н. Союза: 1838 Montgomery.

З Канади належить висилати гроші лише на т. зв. Foreign Money Order.

Адреса: "SVOBODA", P. O. BOX 346, JERSEY CITY, N. J.

ЖИТТЄВА СТОПА СТРАЙКУЮЧИХ РОБІТНИКІВ ПІДЗЕМНОЇ ЗЕЛІЗНИЦІ

Домагання підвишки робітничої заплати, яку підняли робітники на підземній зелізниці Інтерборо в Ню Йорку, і за яке вони й вийшли на страйк, заслугує на признанне тому, бо сі робітники не можуть удержати зі своїх зарібків ні себе ні своїх родин.

Видно се наперед зі самої висоти робітничої заплати, яка лишень в рідких случаях доходить до висоти 50 долярів у тиждень, а яка пересічно обертається коло 25 долярів у тиждень.

Що се за мала заплата, се відай видно вже й без докладнійшого розгляду. Докладнійший розгляд справи се заключенне лишень підчеркує. Подивімся лишень на другі промисли. Возьмім для приміру три типічні нюйорські промисли: будівничий, кравецький та зелізничий.

Мулярі працюють у Ню Йорку по півшеста дня в тиждень і за се, без овертайму й бонуса, побирають по 77 долярів у тиждень. Помічники мулярів беруть по 49 долярів 50 центів у тиждень. Столярі по 66 долярів. Шклярі по 66 долярів. Вкладачі черепових дахівок по 74 доляри 50 центів. Каменярі по 77 долярів. Пластерери по 77 долярів. Пломбери по 66 долярів. Колиб сі робітники працювали по 6 днів у тиждень, як се мусять працювати робітники на підземній зелізниці, то вони діставалиби пересічно по 84 доляри в тиждень.

Про сей промисел можна однак сказати, що се виїмково добре плачений, та що лишень тимчасово. Тому й підносимо другий промисел: кравецький. В ньому робітники, що тнуть матерію, мають по 55 долярів 59 центів; робітники, що прасують убрання, по 51 долярів, а робітники, що сшивають, по 56 долярів.

Наконець подивімся на зарібки робітників у тому самому промислі, себто в комунікації, в перевозі осіб. Кондуктори на місцевих пасажирських поїздах беруть 201 доляр у місяць, при чому їм ще осібно рахується „овертайм". Кондуктори поспішних поїздів беруть по 7 долярів 40 центів на день. Машиністи поспішних поїздів по 7 долярів, а машиністи в зелізничих шапах по 6 долярів 88 центів.

Се порівнанне пересічних зарібків на підземній зелізниці Інтерборо зі зарібками в будівлянім, кравецькім та комунікаційнім промислі показує, що зарібки страйкуючих робітників не відповідають навіть пересічній життєвій стопі. Инчими словами, підприємство їм не доплачує, обтяжує за великою працею, не дає доброго прожитку, словом, використовує.

Дивлячися на справу зі суспільного боку, робітники нюйорських підземних зелізниць сповняють вірно потрібну суспільности службу, а за се не мають навіть такого прожитку, якого доконче потреба для належитого сповнювання сеї служби для суспільности. З тої власне причини суспільність є тепер обовязана піддержати страйкуючих робітників у їх боротьбі за гідний уровень життя.

ВИБУХ МАҐАЗИНУ В ДОВЕРІ

Вже давно Америка не бачила такого страшного вибуху вибухових матеріялів, як отсе случився в суботу в Лейк Денмарк, коло Довера, в стейті Ню Джерзі.

Нагадується тепер певно катастрофа на Блек Том Айленді, коло Джерзи Сити, дня 30. липня 1916. року, яку чути було на 5 стейтів довкруги, а в якій знищено маєтку на 20 міліонів долярів. Була відтак дня 30. падолиста 1916. року катастрофа в Пенс Ґров, в стейті Делаверi, в якій згинуло 31 осіб. На слідуючий рік, дня 6. грудня вибух у порті Галифакс в Канаді наладований амуніцією французький пароxід Монт Блянк. Були се все однак вибухи, звязані з военним поспіхом, а не чисто мирова катастрофа, що так сказатиби, як отсе катастрофа в Довері, яка знищила не лишень урядові маґазини пороху й куль, але й цілі оселі довкруги, якої жертвою впало дві сотки людських жить, десятки міліонів долярів майна, від якої осталися без даху сотки родин.

Поражене сею катастрофою громадяньство не може застановитися над тим, хто тут винуватий за нещасте. Так питалобися кожде громадяньство, так питається й американське. Однак, тут сейчас видно, на скільки се громадянство здорове. Хора суспільність шукалаби за виновниками й покаралаби когось, хочби навіть сей не був дуже винуватий. Бо власне в сьому найбільше проявляється хороба, очевидно душевна, що така особа жажде пімсти, не розглядаючися богато, чи жертва дуже так винувата.

Американське громадянство приняло з великим спокоем вияснення, що за катастрофу не можна винувати уряду. Наперед, сей уряд маґазинів у Довер не ставив, а ставлено його давно, коли ціла околиця була ще незамешкалими пустарами. Колиб уряд навіть був давнійше старався перенести маґазини на тій основі, що вони небезпечні для людий, які поселилися в околиці, то на се не бувби згодився конґрес, бо се вимагалоби нових видатків з каси. Як здорове громадянство, Американці не шукають на нікому помсти, але приняли траґедію до відома, вислали туди допомогу на заратунок жертв, а відразу взялись думати над тим, якби то на будуче забезпечитися перед повторенням подібної катастрофи не лишень в Довері, але й по других місцевостях. Народ приняв вину на себе, признав свою похибку, і як здоровий чоловік, взяв похибку за науку для себе.

ЩЕ ПРО УКРАЇНІЗАЦІЮ

—o—

III.

В тезі девятій большевики намагаються вбити відразу двох заяців. Вони тут заявляють, що „рішуче борючись з пережитками руського шовінізму" разом з тим будуть боротися з українським шовінізмом. Що захотять большевики розуміти під „українським шовінізмом", то вже трудно сказати, бо під поняття „шовінізм" русотяпи підводили досі навіть вживання рідної мови. А покищо большевики заявляють, що „шовінізм безперечно зростає на селі на рахунок глитаїв і звязаної з ними частини сельської інтеліґенції".

Очевидно тут уже ходить о оборону перед населенням своїх матеріяльних інтересів, які на Україні ідентифікуються з боротьбою проти визиску Московщиною. Проти такого визиску, який провадиться при помочи ріжних непомірних податків, впершу чергу стають до боротьби ті, що мають якесь своє господарство (їх большевики називавають глитаями), а також ті, що добре розуміють інтереси власного народу (се інтеліґенти). Отже їх виступи проти старої русоцентричної економіки російського уряду большевики називають шовінізмом. Тепер вони це називають шовінізмом, а завтра так назвуть щось инше, може навіть домагання рідної книжки і т. д. Тому й годі сказати, з яким це „шовінізмом" будуть боротися сучасні владики українського народу.

Далі большевики підносять цікаву річ, що „український шовінізм зростає також і в місті на рахунок покищо нечисленної, але де далі зростаючої української дрібної буржуазії та інтеліґенції, головно виходців з села". Націоналізація міст є надзвичайно важний фактор в усякому національному русі та для остаточного впорядкования національної держави.

Боольшевики правдиво зазначують, що „українська дрібна буржуазія, що чим раз зміцнюється, буде надалі намагатися впливати на пролетаріят і навіть на нашу армію". Треба віддати справедливість большевикам, що вони цілком ясно відчувають і знають свого найтяжчого ворога. Звичайно, противенство інтересів українського населення і „пролетарської" диктатури приведе колись до конфлікту й боротьби між ними. Тепер обидві сторони готуються до неминучої сутички, себто до нової революції. Але очевидно сили правлячих і підданих зрештою зміняються в невигідний бік для правителів. В той час, як сили опозиції ростуть, сили тих, що диктаторствують в імени пролетаріяту, слабнуть, бо їх покидає якраз пролетаріят й сам виступає до боротьби з узурпаторами пролетарського імени...

В тезі десятій говориться про те, що серед українських літературних ґруп все поширюється й зростає клич „Геть від Москви" та зворотом до Европи. Далі говориться, що цей клич є лише культурним, але він також „є прагнення скерувати економіку України на шлях капіталістичного розвитку, держати курс на звязок з буржуазною Европою, протиставлячи інтереси України інтересам инших радянських республік".

Самі большевики нишпорять по всій Европі й простягають свої щупала аж до Америки, але Україна не сміє думати про Европу, бо се розбиває „єдіную і неделімую". Стара се пісенька! Така стара, як все „співжиття" України з Московщиною. Цеж большевики говорять, тільки иншими словами, про той сепаратизм, що не давав спати старим російським сатрапам та коронованим головам.

Значить, самі большевики констатують, що сепаратизм далі росте на Україні, хоч большевики всіма засобами будуть противитися українському „відмежуванню від фортеци міжнародньої революції, столиці СРСР — Москви", всеж прийде революція (большевики її називають „контр-революція"), яка й принесе нарешті остаточне визволення України від московського панування.

Ясно розуміючи небезпеку для „єдіної неделімої" і собі, большевики, не маючи сил отверто боротися, хотять обдурити льоґічний розвиток подій. Тому вони й кажуть, що будуть підпирати розвиток української культури, але не шляхом протиставлення української культури культурам инших народів, а шляхом братерського співробітництва робітничих та трудящих мас всіх національностий у справі будівництва міжнародньої пролетарської культури". Самі ледво вміють носа висякати, а лізуть до будування світової „пролетарської культури". Набудували вже досить в Росії, обернувши її до культурного становища, в якому вона перебувала двіста років тому!

Що торкається співжиття, а не противставлення своєї культури культурам инших народів, Українці увесь час своєї історії давали тисячі позитивних доказів. Навіть в останню революцію Українці зі всіма народностями бувшої Росії зговорилися й стали разом до співробітництва, але не змогли договоритися з Москвинами, яких репрезентує сучасна большевицька сатрапія.

В одинайцятій тезі говориться про „складність переведення національної політики на Україні", а головне проведення українізації, бо треба українізувати самих себе. „Тавваріщей" же партійних „українцоф" менше ніж кіт наплакав. А тому „партія повинна виховувати всіх своїх членів" в дусі „ленінського розуміння національної політики". Це-ж то й є найтяжче завдання: з ріжного інтернаціонального збіговиська зробити проводарів українізації. Доводиться пожалувати большевиків за ту важку й невдячну працю, яку вони повинні робити, аби затримати ще на довше своє панування над українським населенням. Дійсно, немає нічого прикрійшого і важного, як робити те, чому не співчуваєш, що ненавидиш і проти чого так довго боровся. А саме таку роботу тепер мусять робити большевики, переводячи українізацію самих себе та своїх „таваріщей".

Важкенька робота й невдячна, бо українське населення зрештою скаже своїм українізаторам: „пазвольте вам вийти вон!", говорячи на зрозумілій мові „новоспеченим українцям".

Нарешті **дванайцята теза** присвячена практичному завданню партії по українізації. Завдання ті коротенько зводяться ось до чого:

Неослабно продовжувати політику українізації, започатковану після квітня 1926 року. А в першу чергу повинна бути переведена українізація самої партії. Це потрібно для того, щоби „утворити большевицькі кадри, здатні вести не тільки ідейну боротьбу, але й творчу роботу на фронті української культури". Дуже наївна сподіванка, так легко утворити кадри, які провадилиб керовництво українською культурою. Такі кадри творяться десятками а то й сотками років. Ті невеличкі катри, які створено ранійше, большевики розстріляли, розігнали, заморили голодом, а тепер хотять „по щучому веленію" утворити свої власні кадри.

Згори можна сказати, що з того нічого не вийде, як з тисячів инших большевицьких намірів. Українська культура буде рости й розвиватися, але не під проводом большевицьких партійців. Буде вона так само розвиватися й далі, як розвивається тепер. Партайманам-большевикам по більшости булоби корисно покищо скінчити хоч початкову школу української грамоти, а не братися за „керування" культурою.

Нарешті стара „единонеделімовская песнь", а саме: „Катеґорично відкидаючи всякі тенденції, скеровані до розриву, утворених спільними інтересами спільної боротьби і закріплених конституцією, звязків УСРР з иншими радянськими республіками, партія вестиме дальшу роботу в справі зміцнення СРСР", себто Росії в старих межах. Останньому ми віримо, що дійсно большевики й далі будуть вести роботу, аби тіснійше споїти в одне ціле „двє русскія народності". В дійсности цього хотять большевики, коли стараються використати український національний рух, пристаючи до нього не тільки як прихильники, але навіть як керовники.

Так хотять большевики, але життя має свої імперативи, свою льоґіку розвитку і часто скручує карк тим, що хотять його перехитрити як раз тоді, коли вони найменше його сподіваються. Траґедія всіх деспотичних влад власне в тому, що вони ніколи не предбачають, коли й на чому впадуть, а тому падають несподівано для себе й для инших. Падають завжди катастрофально.

Ці тези, — ще один доказ сили українського національного руху.

ІСЛЯНДІЯ Й ІСЛЯНДЦІ.

—o—

1000-ЛІТТЯ ІСЛЯНДСЬКОГО ПАРЛЯМЕНТУ.

На Північному Ледяному морі, у віддалі 150 миль від Норвеґії та 35 миль від Ґренляндії, є великий остров, який окружають бурливі, значну часть року ледами вкриті води.

Тому остров цей в IX. столітті один із перших мандрівників, Норвежець Фльокі, назвав Ісляндією (країна ледів). Найдавнійшим населенням Ісляндії були в VIII. столітті ірійські черці, що займали деякі місця на східних побережах, а від кінця IX. століття — нечисленні Нормане, котрі примандрували з Норвеґії, невдоволені правлінням короля Гаральда Гарфаґара. На цьому самітному острові, віддаленому від суші, гористому (головно в глибині), багатому в вулкани (Еяфієль, Гетшней) й високо-бючі ґайзери (гарячі жерела), — поселенці почали будувати (відповідно до своїх потреб і поглядів) власну державну орґанізацію. В 930-му році покликали тут до життя **Альтінґ** (Зібрання досвідчених людей всіх округів). Справедливо вважають це зібрання найстаршим парляментом світа.

В 1000-ому році ввели в Ісляндії християнство, а разом із ним почала поширюватися західня культура. Одначе вже значно вчаснійше плекали ісляндські рибалки замилування до знання й поезії, головно до чудових леґенд.

Призвичаєні до моря, неустрашимі перед його грозою, Ісляндці часто пускалися в подорож на північ. Підчас таких мандрівок у 983-ому році відкрили Ґренляндію, а около 1000-го року (на 500 літ перед Колюмбом!) часть **Америки.**

Найгарнійше розвинулася Ісляндія в половині XII. століття й на початку XIII-го. Одначе незалежність острова при зростаючій могутности й взаємній зависти володарів, не довго вдержалася: в 1264-ому році Ісляндію оконечно прилучено до Данії.

Невдачі наслідком неврожаїв, голоду та вульканічних вибухів станули на перешкоді природному розвиткові населення, але воно протиставиться їм незвичайно завзято. Головним зайняттям Ісляндців — крім риболовлі — є: плекання худоби, лови, ткацтво, торговля едрединовим пухом і вовною. Від половини XVIII. століття багато праці присвятили народній просвіті Ісляндії.

Поважні Ісляндці можуть похвалитися неодною добичею своєї витревалости, але найбільшими їх гордощами є Альтінґ, найстарший парлямент у світі. В 1843-ому році розпорядком данського уряду в основі аристократичне зібрання перемінили на Загальні Національні Збори. Тому нічого дивного, що Ісляндці недалекі 1000-літні роковини свого парляменту стараються вшанувати як слід. Ісляндський уряд завчасу визначив спеціяльну комісію, якої завданням є обдумати й опрацювати програму національного свята. Комісія представила вже проект оснування „Народнього Парку" на широкій рівнині над озером Тінґваль. Там від 930-го до 1798-го року збирався Альтінґ. На тій рівнині відбудеться торжество й забави, в звязи зі святом. Уряди всіх держав будуть запрошені, щоби вислали до Ісляндії своїх представників. Тому, що останніми роками люде стаються більше критичними у відношенні до парляментарної ідеї, насувається мимоволі, питання: скільки то одушевлення для торжества Ісляндії виявить Европа у 1930 році?

СПРАВИ УКРАЇНІЗАЦІЇ.

—o—

Чергове засідання Центральної Всеукраїнської Комісії в справі українізації радапарату приняло низку постанов по питаннях, що торкаються українізації.

Насамперед комісія підтвердила встановлений постановою ВУЦВК і РНК УСРР від 30-го квітня 1925 р., порядок звільнення службовців установ, що не вивчили української мови. Звільнення таких співробітників повинно відбуватися за розпорядженням адміністрації установи, на підставі постанови Центральної Всеукраїнської Комісії в справі українізації, без переведення через КРК.

Комісія визнала за неприпустиме приймати в установи УСРР із українських нищих навчальних закладів практикантів та стажистів, що не знають української мови. Приймати до українських установ на посаду практикантів та стажистів осіб, що не знають української мови, визнано за неможливе тільки в тому випадкові, як що вони скінчили ВУЗ-и поза межами України та посилаються на роботу в УСРР із инших Союзних Республік.

Що до друковання назв фірм державних підприємств, Центральна Комісія визнала за потрібне, щоб скорочені назви державних орґанізацій та підприємств УСРР друкувались українською мовою. Скорочення назв загально-союзних орґанізацій можна друкувати руською або українською та иншими мовами, залежно від того, як хочуть орґанізації.

Мову, що на ній друкуються назви приватних підприємств, встановлюється також залежно від того, як хочуть підприємства.

Центральна Комісія розглянула прохання Укрдержстраха про продовження терміну для вивчення української мови службовцями, що обслуговують майно по гарантійному страхуванню — до 1-го січня, 1927 р. Комісія задовольнила прохання що до тих співробітників Держстраха, що їх приймається на роботу із руських артілів, в звязку з браком на Україні осіб відповідної кваліфікації. Що до решти співробітників, що працюють по гарантійному страхуванню, Центральна Комісія відмовила в проханні Укрдержстраха й запропонувала йому звернутись з відповідним проханням в загальнім порядку персональних відстрочок.

Центральна Комісія запропонувала також Тютюнтресту України українізувати всі написи та етикети виробів своїх фабрик.

В КОЖДІЙ УКРАЇНСЬКІЙ ХАТІ ПОВИННА НАХОДИТИСЬ ЧАСОПИСЬ „СВОБОДА".

УВАГА! ДЕЛЕҐАТИ, РОДИЧІ І ВСІ ІНТЕРЕСУЮЧІСЯ ШКОЛОЮ У ҐРЕЙТ НЮ ЙОРКУ!

Шкільна Управа Української Діточої Школи в Ню Йорку просить прибути на **ЗБОРИ ВСІХ,** хто цікавиться орґанізацією українських діточих шкіл у Ґрейт Ню Йорку.

Дуже важливо, щоби прибули делеґати товариств та представники родичів і поодинокі особи, що цікавляться шкільною справою, з Ващінґтон, Родґерс, 43, 72, 116 Пят вулиць, а також з Бронксу, Асторії, Джемейки, Вайстону і т. д.

На зборах має обговоритися справа найліпшої орґанізації шкільництва.

Збори відбудуться **в неділю, 18. липня (джулая),** в 4-ій годині в церковній галі на 7-мій вулиці. — **Управа.** 162

УВАГА! ЕЛІЗАБЕТ, Н. ДЖ., І ОКОЛИЦЯ! УВАГА!

ВЕЛИКИЙ ПАРОХІЯЛЬНИЙ ПІКНІК

ЗІ СПІВАМИ, ТОВАРИСЬКИМИ ЗАБАВАМИ І ТАНЦЯМИ

— відбудеться —

В НЕДІЛЮ, ДНЯ 18-ГО ЛИПНЯ 1926 РОКУ

В УКРАЇНСЬКІМ ПАРКУ В ЕЛІЗАБЕТ, Н. ДЖ.

Зараз по посвяченню Церкви, якого довершить Преосвящ. Владика Константин, похід рушить в супроводі банди до згаданого парку, де всі знайдуть смачні перекуски і здорові напитки, а молодіж в додатку забавиться і погуляє.

Чи не лучше посидіти в холодку під розложистим дубом, на свіжім воздусі, в своїм українськім парку, чим пріти і мучитися в душній хаті? На торжество церковне, як також на пікнік всіх сердечно запрошує — **Комітет.** 162-63

ПОЗІР! МІННЕАПОЛІС, СТ. ПОЛ І ОКОЛИЦІ! ПОЗІР!

ЗАХОДОМ УКР. НАР. ДОМУ В МІННЕАПОЛІС

відограється представленне

ЗАПОРОЖСЬКИЙ КЛАД

комедія-оперета в 3-ох діях, Ванченка-Писанецького

В НЕДІЛЮ, ДНЯ 18-ГО ЛИПНЯ 1926 РОКУ

В УКР. НАРОДІМ ДОМІ, 1007 MAIN ST. N. E. MINNEAPOLIS, MINN

Початок о 8-ій годині вечером. — Вступ 50 центів.

Всіх щирих і прихильних Громадян з Мінеаполіс, Ст. Пол і околиць проситься о як найчисленнійшу участь, тимбільше, що вже сам заголовок „Запорожський Клад" вказує, що є живий образ з народного життя і дуже поучаючою штукою. Тому не забувайте, Громадяни, що така догідна хвиля не скоро лучиться. — **Комітет.** 162

З українського життя в Америці.

ФИЛАДЕЛФІЯ, ПА.

На памятник Івана Франка.

Свого часу віднеслися львівські громадяне до американських Українців в справі будови памятника для нашого каменярі Івана Франка. Тоді то основано комітет з рамени Тов. ім. Ів. Франка, від. 83 Укр. Нар. Союза, котрий дав поклик до филаделфійських громадян, взиваючи їх до складання жертв на згадану ціль. Та по причині того, що тоді переводилась Позичка Національної Оборони, а після неї Негайна Допомога Рідному Краєви, сей комітет не вів широкої аґітації і справа не принесла бажаних наслідків. Деякі товариства і братства відписували, що симпатизують з тою справою, але на се ще час; другі казали, що треба підождати, аж зміняться відносини в краю.

Та відносини в краю не змінились, а справи відволікати довше не можна. Тому тії товариства чи братства повинні тепер над сим застановитись та доложити і свою цеголку на памятник Івана Франка.

Комітет зібрав на ту ціль $66.25, процент від зібраних грошей виносив $9.62, а з ґузиків і оголошень в програмі по відчисленню розходів концертових остало $6.60, зі збірки на концерті в 10-ті роковини смерти Франка прийшло $124.47. Разом зібрано досі на памятник Франка $206.94.

Сі гроші знаходяться під опікою т-ва ім. Франка, котре переводить збірку дальше. При кінци вересня збірку замкнеться та оголоситься дальший спис, а гроші вишлеться на памятник.

Жертви на памятник Франка зложили слідуючі: Тов. ім. Івана Франка, від. 83. У. Н. Союза, $50.00; Бр. св. Володимира, від. 109. У. Н. Союза, $15.00; члени Бр. св. Володимира на мітінґу зложили $6.10; по $5: М. Головатий, П. Ємчук, С. Штогрин; по $3: Д. Штогрин; по $2: І. Савчин, М. Дармограй, Н. Самбір; по $1: Ів. Шегда, А. Лабунець, С. Лабунець, Р. Карбівник, С. Титор, Н. Н., В. Слободян, В. Білокур, В. Настасяк, М. Терпюк, М. Заньчук, С. Рудакевич, Гавр. Слободян, Ів. Козачишин, П. Дирилюс, В. Монастирський, М. Вишиванюк, М. Регулик, Дм. Веселик, Гр. Самбір, А. Рибакова, А. Комуніцький, Стецура, Лисак, П. Рій, І. Пеленський, І. Босмон, С. Сеньків, А. Караїм, О. Стріжак, Гр. Гритчишин, В. Петрусик, Я. Григорчук, О. Сава, Н. Росолович, В. Костецький, І. Василенко, С. Рутецький, Т. Грицей, др. В. Галан, Черняк, П. Кирилюк, В. Троцький, І. Хавлюк.

ЗА УРЯД ТОВ. ім. ІВ. ФРАНКА:

Р. Караїм, предс.
І. Савчин, касієр.
Р. Карбівник, секр.

ПОЗІР! — БРУКЛИН І ОКОЛИЦЯ!

УКР. ГР.-КАТ. ПАРОХІЯ СОШ. СВ. ДУХА В БРУКЛИНІ, Н. Й.

— усторює —

ВЕЛИКИЙ РІЧНИЙ ПІКНІК

В НЕДІЛЮ, 18. ЛИПНЯ 1926 Р.

FELDMANS QUEENS COUNTY PARK, GRAND & GARRISON STS. MASPETH, L. I.

Початок о год. 1-ій пополудни.

Вступ 50 центів.

Дорогі Родимці!

Се перший сего року ПІКНІК Бруклинської громади, тому проситься всіх Українців і Українок прибути численно на сей пікнік, де можна буде розвеселитись і забавитись на свіжім воздусі. Комітет докладає всіх сил, щоб пікнік випав як найкраще. Прийдіть, Дорогі Родимці, а не пожалуєте.

162-63 **Комітет.**

ВАЖНЕ ДЛЯ ГР. КАТ. ЦЕРКОВ І ДЯКОУЧИТЕЛІВ.

У нас можна набути —

„СЛУЖБУ БОЖУ"

на три голоси і партитуру.

Всі чотири книжки $15.00.

"SVOBODA"

83 Grand St., Jersey City, N. J.

ЯК МИ ПОМАГАЄМО СТАРОМУ КРАЄВИ.

ЕМБРІДЖ, ПА.

Замісць випити пива — одного доляра інвалідам.

Так говорив собі д. Тимко Мазурик, даючи $1.00 на інвалідів у Галичині. Отсі слова врізалися глубоко в мою память, бо не всі ще з нас в цей спосіб поступають, не всі відчувають, яка це убога нині наша вітчина, як дуже потрібна є поміч від амер. Українців і яку велику ролю відіграв би цент, змарнований на пиятику, котрою так примірно погордів висше наведений. Безсумнівно, що не оден відмовляє собі склянки пива, щоби лише дати калікам, сиротам і цим бідним, що так часто падуть жертвою польського варварства та невинно караються місяцями й роками по гнилих, брудних, переповнених туберкульозою і тифом льохах-тюрмах. Всі ці терпіння і тортури переносять вони мужно й витревало для добра нашого народу, за його волю і незалежність. І чомуж би не помогти цим героям і своєю невеликою лептою улекшити їм нужденне життя? На жаль є люди, котрі не то, що нічого не дають, але ще сиплять огидними лайками в сторону цих, що силкуються дещо зібрати для старого краю. Причин подають богато, але головною являються надужиття ще „во время оно" зібраних Комітетом грошей. Це здається є причиною всякого недовіря й утрачення (у многих) почуття національного обовязку. Нині вже тяжче дібратися і зворушити українські серця, хоч не всіх, бо є люди, що давали, дають і будуть давати доти, доки буде цего вимагати конечність.

Недавні маніфестації, заворушення і жертви Українців у Галичині заставили нас піти по хатах за збіркою, котрою занялися: Сень Панько, Стефан Ліщина, Тимко Мазурик, Ів. Костик, Павло Пришляк і Роман Пристай; в комітеті ще були: уч. Лев Кухтин, С. Прокопович і Мих. Петрушкевич. — Місцевий парох, о. Іван Ортинський, через два рази заохочував людий на проповіди до жертвенности і цим много причинився до успіху в жертвенности.

Жертвували слідуючі жертводавці: о. Ів. Ортинський $3.00; по $2.00: Теодор Кульчицький, Вас. Лазор, Григ. Лазор, Павло Пришляк, Т. Шумила, Гірохим Роман; Роман Пристай $1.40; по $1.00: Череп Лазар, І. Куцаба, А. Лабан, Дм. Рудакевич, В. Петришак, Сень Прокопович, І. Палиця, І. Пришевський, І. Ланюш, Л. Монастирський, Клюб Б. Р. У. Н. С., Д. Драбик, Мих. Петрушкевич, М. Родьо, Ант. Підуфалий, Яків Мицак, І. Васильчик, Теодор Судія, І. Кубай, Н. Жук, В. Папінчак, В. Завойський, І. Висатицький, Н. Срадомський, П. Войтечко, Г. Тимчик, Н. Ярош, М. Подоляк, Т. Мазурик, Сень Панько, Фред П. Светлік, Анд. Садловський, Лев Кухтин, Марія Романяк, П. Сивий, Ст. Сенета, Мих. Смольницький, Мих. Венжовський, В. Цибак, Мих. Вуйцік, Т. Хлиста, Т. Гищак; по 50 ц.: М. Кость, Ант. Кость, О. Нагребецький, Дм. Шумила, Т. Гречун, І. Костик, Ст. Ліщина, Павло Дуб, Венед. Вороновський, Т. Дуда, П. Хлиста, Н. Владичак, Текля Лабан, І. Іванцьо, Анастазія Опришко, П. Свінка, Мих. Добрянський, І. Масляник, І. Мачуляк, Гр. Кузьо, І. Хлиста, Анд. Мазур, І. Сроданський, Ю. Мицак, М. Тихлюн, Ст. Кріль, Дм. Наливайко, Ол. Гайдук, М. Прокопець, Т. Гурняк, А. Панчишин, І. Мельник, Т. Гринкевич, Сем. Мадіновський, Анд. Гладьо, М. Бован, Віктор Роман, П. Опалка, І. Мазур, В. Кмить, І. Сухий, І. Ґереґа, М. Пазич, Тереса Рогаль, Сем. Цицик, Т. Ґринько, Ю. Назаревич, І. Теро, Франц Пушак, В. Лаврінок, Ю. Ілащак, Анна Долинко.; Осип Бузар 30 ц.; по 25 ц.: Т. Лесик, Н. Василько, Анд. Мельник, П. Музика, Анна Ткач, М. Пасічник, Гриць Васлав, Павло Ґера, Д. Пастух, В. Левицький, В. Рудницький, І. Сливка, Ст. Савчишин, П. Луцик, Макс. Кость, Н. Кушіляк, Яків Івасяк, А. Махник, Ант. Сабановський, М. Тир, М. Бабич і Гринько Губа аж 5 ц.

— Усік гроший зібрано $90.00 і розділено як слідує: $40.00 родинам (або їм самим) потерпівших або погибших від Поляків в часі кровавих демонстрацій ц. р.; $25.00 інвалідам; $20.00 політичним вязням і $5 на Пікулицький цвинтар.

Гроші вислано до краю через Обєднанне в Филаделфії.

Роман Пристай.

НЮ ЙОРК, Н. Й.

З хрестин на памятник Франка.

В сотника Січи ім. Б. Хмельницького т. Миколи Максимовича відбулися хрестини, на яких по січовому звичаю не забули попри добру і веселу забаву і за народні потреби.

З добрим приміром виступив сам господар сотник Максимович, який зложив від себе $10 на памятник Івана Франка. Зібрані гості доложили $16. Разом зібрано $26 і вислано до Обєднання в Филаделфії до висилки на памятник Івана Франка.

ПЕРТ АМБОЙ, Н. ДЖ.

Панахида по поляглих борцях.

В нашій укр. кат. церкві відправив на Зелені свята о. М. Лисяк панахиду по поляглих героях, яких память святкує в той день ціла наша рідна земля. о. Лисяк візвав вірних, щоб і вони не забули за наших героїв та щоб зложили для них якусь лепту.

Зібрано $22.05 і вислано до Обєднання, призначуючи по половині на інвалідів і памятник Івана Франка.

ШИКАҐО, ИЛЛ.

Попирають Тов. Просвіта у Львові.

Що наше найстарше українське товариство „Просвіта" тішиться в нашого народа симпатією, видно з того, що гром. Михайло Солтис зложив на допомогу Товариству $16. Кромі него вписалися в члени товариства: Михайло Фільварків і Генри Роса, які зложили по $2, як членську вкладку.

Разом зібрав я $20 і вислав до Обєднання для тов. „Просвіта" у Львові.

І. Подола.

МІТИНҐИ ВІДДІЛІВ У. Н. СОЮЗА

КЛІВЛЕНД, О. Сим повідомляється всіх членів Тов. ім. І. Франка, від. 334, що в неділю, дня 18-го липня відбудуться піврічні збори разом з місячними зборами, в У. Н. Домі о 1-ій годині пополудни. По зборах всі члени Тов. ім. Івана Франка станууть до фотоґрафії, котра буде поміщена в календари У. Н. Союза на 1927 рік. Тож проситься всіх членів прибути на означений час. — Н. Ковталюк, рек. секр.

ГЕЙЗЕЛТОН, ПА. Бр. св. Арх. Михаїла, від. 85, повідомляє своїх членів, що піврічний мітінґ відбудеться дня 18. липня с. р. в гали церковній, 74 N. Laurch St., сейчас по Сл. Божій, на котрий всі члени мають явитися. Секретар фінансовий, як також і контрольори здадуть своє справозданнє за минувшого пів року. Також маємо другі справи до полагодження, як справа Сиротинця і т. и. Члени, котрі без попередного оправдання не являться на мітінґу, будуть карані по 50 ц., а урядник $1.00. — Андрій Процько, рек. секр.

БОФАЛО, Н. Й. Бр. св. О. Николая, від. 127, повідомляє своїх членів, що піврічний мітінґ відбудеться в неділю, 18. липня, у гали церковній, по Службі Божій. Присутність членів конечно потрібна. Неявившіся підлягають карі. — Павло Володка, секр.

ІСТОН, ПА. Тов. ім. Богдана Хмельницького, від. 137, подає до відома всіх своїм членам місцевим і позамісцевим, що піврічні збори відбудуться дня 18. липня, о годині 2-ій пополудни, в гали парафіяльній при четвертій вулици. Проситься всіх членів прийти на означений час. Контрольна комісія здасть справозданнє за 6 місяців і з приходу з пікніку. Також напоминається членів, котрі ще не дали на Сиротинець У. Н. Союза, щоби зложили свою вкладку на слідуючім мітінґу. — Микола Підгайний, секр.

СЕЙР, ПА. Тов. Вільні Козаки, від 236, відбуде свій піврічний мітінґ 18. липня в неділю, о 3-ій годині попол. на гали церковній, 108 N. River St. Проситься всіх членів явитися, бо є кілька справ до полагодження. — І. Цибульський предс.; А. Баґнюк, секр.

ДОНОРА, ПА. Бр. св. О. Николая, від. 232, повідомляє своїх членів, що піврічний мітінґ відбудеться 18. липня о годині 2-ій пополудни, в литовській гали. Проситься всіх членів прибути на означений час, бо контрольна комісія буде здавати справозданнє за перший піврік. Проситься членів вирівнати свої залеглости і зложили свої жертви на Сиротинець. Члени сего відділу повинні постаратись привести своїх знакомих, котрі ще не є членами У. Н. Союза, щоби і вони вписалися. — Теодор Ґадайко, предс.; Алексій Сенко, кас.; Іван Пандрак, секр.

ІРІ, ПА. Бр. св. Петра і Павла, від 40, повідомляє своїх членів, що звичайний мітінґ відбудесь в неділю, дн. 18 липня, о 3-ій годині в гали під ч. 908 Гесс Евню. Проситься всіх членів явитись на означений час. Проситься щоби кождий член привів хоч одного нового члена, бо будесь принимати без вступного. — В. Юрчан, предс.; Й. Вітковський, секр.

НЮ ЙОРК, Н. Й. Бр. св. Володимира, від. 130, повідомляє всіх своїх місцевих і позамісцевих членів, що місячний і піврічний мітінґ відбудеться в суботу, дня 17. липня, точно о годині 8-ій вечером в У. Н. Домі, 217-19 Іст 6-та ул. Обовязком кождого члена прибути на збори, бо є важні справи до полагодження. Пригадується інтересованим членам, щоби привели зі собою нових членів, бо будеться принимати до братства після статута, а до У. Н. Союза без вступного. Неявившийся член на зборах підлягає карі після своїх ухвал. — Григорій Ґалецький, предс.; Ник. Марків, секр. рек.

НЮ ЙОРК, Н. Й. Тов. „Зоря", від. 69, повідомляє своїх членів, що трикварталні збори відбудуться в суботу, дня 17. липня, о годині 8-ій вечером в гали У. Н. Дому на 6-ій вул. Проситься всіх членів прибути на сі збори, бо є важні справи до полагодження. Неявившийся член заплатить кару після статута. — Н. Ковбасник, секр.

КАРТЕРЕТ, Н. ДЖ. Тов. Запорожська Січ, від. 242, повідомляє всіх своїх місцевих і позамісцевих членів, що піврічний мітінґ відбудеться о годині 1-ій пополудни в неділю, 18. липня. Довгуючі члени мають вирівнати свій довг, бо сего місяця будуть суспендовані. Неявившийся член заплатить кару $1.00, а урядник $2.00. — М. Скочипець, предс.; Гр. Машлюк, кас.; І. Маркович, секр.

ДЖЕРЗИ СИТІ, Н. ДЖ. Бр. св. О. Николая, від. 4, повідомляє своїх членів місцевих і позамісцевих, що місячний мітін. відбудеться в суботу, дня 17. липня, в Нар. Домі на долі міста, 72 Моріс ул., о годині 7.30 вечер. Проситься явитись на час, бо є богато справ до полагодження, які мусять бути полагоджені в ті ммісяци. — Йосиф Крайник, предс.; Василь Глива, кас.; Семен Кусень, секр.

ФІЛАДЕЛФІЯ, ПА. Повідомляється членів Т-ва ім. Ів. Франка, від. 83, що піврічний мітінґ відбудеться в неділю, дня 18. липня, о годині 2-ій пополудни, в домі Тов. Горожан, 847 Н. Френклин ул. Контрольна комісія здасть справозданнє за 6 місяців. Хто не зложив жертви на Сиротинець, нехай сего мітінґу зложить. — С. Караїм, предс.; Р. Карбівник, секр.; Ів. Равчин, кас.

НЮ ГЕЙВЕН, КОНН. Тов. „Любов", від. 370, повідомляє своїх членів і члениць, що мітінґ відбудеться дня 18. липня, в неділю, о другій годині пополудни, в гали церковній під ч. 127 Парк ул. Проситься членів прибути на час. — Мих. Довгий, предс.; Н. Хабінець, секр.

ВУНСАКЕТ, Р. АЙ. Повідомляється членів Тов. Зап. Січ, від. 206, що М. Рибак уступив з уряду фін секретаря з причини його хороби, отже я Ілія Пагут, бувший заступник фін. секр., перебрав урядованнє і взиваю всіх членів, котрі не поплатили ще, розмету до У. Н. Союза, щоби принесли свою належитість до 24-го с. м., бо в противнім разі будуть суспендовані. Моя адреса: Ілія Пагут, 21 Lapham Court, Woonsocket, R. I.

НЮ ЙОРК, Н. Й. Тов. Богородчани, від. 233, повідомляє своїх членів місцевих і позамісцевих, що мітінґ відбудеться в суботу дня 17. липня, о годині 8.30 в гали Disciplei Community House, 147 — 2nd Ave. Кождий член мусить конечно прибути, бо є дуже важні справи до полагодження, а також члени котрі ще не зложили свого датку на Сиротинець, будуть ласкаві прибути сего мітінґу. Неявившіся члени на мітінґу підлягають карі одного доляра. — Василь Костів, секр.

ПАСЕЙК, Н. ДЖ. Отсим повідомляється членів Т-ва ім. Т. Шевченка, від. 42, що місячний мітінґ відбудеться в неділю, дня 18. с. м. о год. 2-ій пополудни, під ч. 237 Hope Ave. Проситься членів прибути на той мітінґ бо є важні справи до полагодження. Довгуючих членів проситься о вирівнаннє своїх залеглостий, бо в противнім разі будуть суспендовані. — Волод. Лелес, предс.; О. Свитак, секр.

ДЖЕРЗИ СИТІ, Н. ДЖ. Уряд Тов. Української Січи, від. 170, повідомляє всіх членів, що мітінґ місячний відбудесь в пятницю, дня 16. липня, в гали У. Н. Дому, 72 Моріс ул., о год. 7.30 вечером. На цей мітінґ кождий член обовязаний прибути і вирівнати свої вкладки місячні. В противнім разі, котрий член буде мав більше як за місяць довгу, буде суспендований і утратить право від всякої помочи з товариства. — Ґ. Павлик, секр.

ДІТРОЙТ, МІШ. Від. 146, Тов. ім. Мир. Січинського, повідомляє довгуючих членів і тих, що суспендовані, щоби зголосилися до секретаря найдалі до 25-го сего місяця; в противнім разі будуть суспендовані. Така ухвала запала на мітінґу, 11. сего місяця. Члени, котрі не можуть, а радше не хотять приходити на збори, мусять платити місячні вкладки згори так само, як в инших асекураціях, такий член не є членом, коли не платить своїх належитостий і не бере участи в зборах. Се є остатнє упімнення для довгуючих членів. — Стефан Хомяк, 4480 Fredro St.

ДІТРОЙТ, МІШ. Уряд Бр. св. О. Николая, від. 175, повідомляє членів, що мітінґ відбудеться в неділю, дня 18. липня, о год. 1-ій пополудни, в гали церковній при Клипер і Едвард ул. Проситься всіх членів явитись на час, бо будуть важні справи до полагодження. Як вам відомо недокінчена справа з останього мітінґу що до Сиротинця. Довгуючі члени мають вирівнати свої вкладки. — Г. Ясінський, предс.; В. Шереметa, кас.; В. Бартош, секр.

ОЛИФАНТ, ПА. Бр. св. Арх. Михаїла, від. 147, повідомляє всіх своїх членів, що місячний мітінґ відбудеться 18. липня, о годині 1-ій, в неділю пополудни, в домі Д. Турчин, 635 Grand St. Проситься всіх членів зійтись на означений час, бо є важні справи до полагодження. — Іван Заяць, секр.

В HIGH SCHOOL AUDITORIUM, LANSFORD, PA.

ВЕЛИЧАВИЙ КОНЦЕРТ

— виконає —

КУБАНСЬКИЙ КОЗАЧИЙ ХОР

чудові українські козачі пісні і танці, а також кавказькі танці з кинжалами (ножами)

В СУБОТУ, 17. ЛИПНЯ 1926 Р.

(SATURDAY, JULY 17th, 1926)

Початок точно о год. 8. вечер.

Вступ $1.50 і $1.00.

158,62

В. Будзиновський.

ЯК ПАН РАДНИК ОЖЕНИВСЯ.

ОПОВІДАННЄ.

(26)

Муркова вже знала, що Климецький заявився Віру висватати за радника. Від Климецького чула, що діло не безвиглядне, бо радник Віру любить. Полюючи на Климецького, самій Мурковій радник був непотрібний. А що кожда мама хотіла би свою доньку як найскорше бачити „обезпеченою", та щоби з хати вступилася на своє власне сміття, то й Муркова була рада з того. Коли вчула, що з радником сталося, сама радила шуринові і донці, щоби зараз їхали до суду і своїм свідоцтвом причинилися до скорійшого вияснення непорозуміння. Боялася, що радник, знеохочений своїми клопотами, взагалі втратить охоту женитися. Віра втратила би добру партію і була би далі на голові мами. Щоби скорше знати, який успіх буде мати подорож Віри і Климецького, порозмітувала свої карти і стала в них читати. Але карта не добре ворожила.

— Погано! — Муркова промовила до себе, зітхаючи. — Прийде якась прикра вість з вилиці якогось брунета. Той радник брунет. Мабуть та баба, то справді жінка радника. А ні, то бодай її дитина від него... А я вже гадала, що спекаюся Віри. Не спіймає його.

Зіритована, наглим рухом згорнула карти до купи, взяла їх в пригорщу і назад кинула на стіл. Карти розлетілися по столі і по цілій комнаті.

Увійшла Анна і спитала:

— Зарізати когута, чи качку?

— Та для кого?! — Муркова відповіла з криком.

— Та радник приїде на вечеру.

— Не приїде.

— Маєте вісти?

— Маю. Карта Каже так.

— Розмітуйте ще раз. Може вийде ліпше.

— Не вийде. Я вже тричі розмітувала. Щораз то гірше.

— Погано! Паннунци тепер хиба під землю провалитися.

— Та чого?

— Бо вже всі знають.

— Що знають?

— Та що вони обоє любилися... так, неначеби було вже по всім.

— Що ти верзеш? Хочеш дістати позауш?!

— Або ні? А не цілував її? А вона не цілувала його? А не сиділа на його колінах? Не пхав руку за пазуху?

— Вона гадала, що він її вуйко. Вуйкови вільно.

— Всеж таки люди знають і сміються. Як би пані не гнівалися, то я сказала би щось. Як нині не приїде, то нехай пані з паннунцею їдуть за ним і приперуть його до муру. Сказати йому, що як не ожениться, то завдасте до суду, та що піп виганьбить його на проповіди. Але й сего не треба буде. Як паннунцю побачить, то зараз серце змякне йому. Йому аж очи вилазили, коли позирав на паннунцю. Я боялася, що ті його пулькачі повилітають з голови на землю.

— Іди до роботи. Надри мандибурки.

Анна вийшла, Муркова хвилю думала.

— Таки зроблю так, як Анна радить, бо він мусить взяти Віру! — Муркова сказала до себе, вдаривши пястуком об стіл. — Тоді може Клим взяв би мене. Бо раз Клим бомкнув, що оженивсь би з якою вдовою, котра не має дітий, не має взагалі ніякої родини... Я воліла би того радника, бо він молодший. Але коли радник любить Віру, то на мене стару не схоче й подивитися. Нехай вже буде Клим. Поїду до того радника, щоби бодай для Віри спіймати його. Тільки не знаю, який він радник, відки він, ні взагалі як звеся. Як його відпитати? Хиба Клим, коли вже поїхав свідчити за него, чейже бодай те провідає, що він заодин, той радник.

Коли Муркова вже рішилася, що їй робити, до комнати вбігла Віра, кинулася їй на шию і стала цілувати. За Вірою увійшов Климецький, сів на кріслі і став з чола стирати піт. Вицілувавши маму, Віра стала кричати.

— Є, мамо, є! Ми його привезли сюди. Заїхав назад до Мошкового готелю. Оголиться, умиєся і зараз прийде до нас.

Муркова схопилася, вибігла до сіний, крикнула „Анно ріж когута і качку!", вернула і назад сіла за столом.

— Коли він до нас прийде, — Віра стала вчити маму, — то я з вуйком на хвилю відійдемо, полишаючи маму саму з ним. Він хоче побалакати з мамою про якесь дуже важне діло. Втішитеся, мамо, страх втішитеся!

— Коли він хоче побалакати зі мною в чотири очи, і коли я маю втішитися, я, не Віра, — Муркова думала солодко усміхаючися, — то він мабуть сватає мене, не Віру... Має розум. Віра, як хоче спіймати мужа, нехай важить на Клима.

— Тільки, мамо, не робіть ніякої опозиційної комедії, — додала Віра, — бо готов роздуматися і з вашої утіхи нічо не буде.

— Не таке то велике щастє, щоби я аж страшно тішилася. Я вже кушала таке.

— Але я ще не кушала.

— Тобі ще пора до такого щастя. Ти ще дитина.

— То мама не позволять? — Віра спитала трівожно. — Я гадала, що мама не схоче, щоби її донька лишилася старою дівкою.

Тепер жах виступив на лице Муркової.

— Чи я тебе зле зрозуміла, чи ти так не ясно говориш? — спитала, схопившися. — Комуж він хоче освідчитися?

— Нікому! — Віра відповіла коротко.

— Ось тобі на! — Муркова крикнула, сідаючи з резиґнацією. — То чогож ви обоє маєте лишати мене саму з ним, коли кажеш, що він нікому не освідчиться?

— Не освідчиться, бо вже зробив се... І я приняла його. Ми обоє вже по всім!

— По всім? — Муркова спитала, знов схопившися і показуючи рукою двері, крикнула до Віри: — Геть мені з очей! Я доньки вже не маю!

— А то геца! — вмішався Клим. — То непорозуміння. У Віри „по всім" значить, що вже заручилися і визначили речинець вінчання.

— То нащож ще та дискретна конференція між ним і мною? — Муркова спитала сідаючи і важко дишучи. — Може він схоче почути, кілько Віра тисячів дістане від мене?

— Він гроший не хоче, — Віра заспокоювала маму. — Він возьме мене, хоч би й в одній сорочці.

— То нащож, питаю ще раз, ся конференція зі мною?

— Бо ти мама Віри, а він великий формаліст, — пояснив Климецький. — Він радник суду.

— Він радник суду? — Муркова спитала здивована і не дуже вдоволена. — Суду, не якогось там Куликівського, чи Делятинського маґістрату? Гм, гм, — додала іронічно. — Моя доня зачне тепер дерти ніс до гори!

— Рідна донька вихопила мені з під носа радника суду! — Муркова подумала, зітхаючи. — Гарні часи!

— Отже той радник суду великий формаліст, — Климецький тягнув дальше. — Хоч вони обоє вже по слові, то се тільки провізорія. Він ще хоче руку панни дістати з руки мами.

— І мені тим ніж вбити в моє бідне серце, — Муркова подумала.

(Дальше буде).

ДР. МЕД. МУСІЙ КАДЕЦЬ

— перебрався на —

222 EAST 17th STREET, NEW YORK CITY

поміж 2-ою і 3-ою Авеню.

Приймає: 9—12 і 5—8. Tel. Lexington 2109 або 0935

УВАГА, УКРАЇНЦІ!

ПРОДАЄМО ЛЬОТИ І ДОМИ В МІСТІ RAHWAY, N. J.

по дуже знижених цінах.

ЛОТИ ВІД $125 ДО $995

$50 готівкою треба на закупленнє лотів і можете сейчас зачати будувати.

ДОМИ ВІД $3500 ДО $6750

За $500 готівкою, або більше, продамо Вам дім на 4, 5, або 6 кімнат. Лоти і доми мають всі містові уліпшення. Стріткари і боси, котрі переїзджають наші землі, завезуть Вас до праці як до фабрик в Rahway так само і до фабрик в Garwood, Carteret, Perth Amboy, Elizabeth і Newark. Їзда від 5 до 20 хвиль.

Земля наша високо положена при стейтовім парку, ріка пливе через парк, в парку є озеро, де можна купатися даром. Тепер можете купити лоти і доми близько Вашої праці і лишень 5 миль від Ню Йорку, де стейтові мости і тунелі злучать наші посілости з Ню Йорком і Брукляном їздою 25 хвиль. Лоти і доми так близько від Ню Йорку і Нюарку принесуть Вам добрий заробок і маєте яку хочете працю навколо себе.

Пишіть, або голосіться до: LINCOLN CO., 208 Broadway, Room 244, New York, або 44 Huntington Terrace, Newark, N. J. — Завеземо Вас кождої неділі на свій кошт.

151—

ПРАЦЮЙ І ЩАДИ ЗА МОЛОДУ — НА СТАРІСТЬ ПРИДАСТЬСЯ!

НЕ ТРИМАЙТЕ ГРОШИЙ ДОМА — НЕБЕЗПЕЧНО!

ВЛОЖІТЬ СВОЇ ГРОШІ ДО УКР. БАНКУ — ТАМ БЕЗПЕЧНО!

Телефон Банку: Arlington 1031. — Філії: Empire 9364.

DAVISON AVENUE BANK

ІВАН Е. БУЧКО, властитель

COR. DAVISON & NEWBERN, — DETROIT, MICH.

ФІЛІЯ: cor. JOS. CAMPAU & DANFORT, — HAMTRAMCK.

Перепроваджуємо всякі справи банкові.

Висилаємо гроші до всіх частий світа.

Продаємо шифкарти найліпших корабельних компаній.

Виробляємо гіпотеки (морґечі) і контракти.

Говоримо по українськи. — Всякі поради даром.

ГРОШІ ВЛОЖЕНІ В БАНКУ БЕЗПЕЧНІ І ПРИНОСЯТЬ КОРИСТЬ!

ПАНОВЕ СЕКРЕТАРІ І УРЯДНИКИ ТОВАРИСТВ І БРАТСТВ!

ВАМ ВІДОМО, ЩО НАША ФІРМА ВИРОБЛЯЄ ВСЯКІ РІЧИ БЕЗ ЯКИХ ВАШІ БРАТСТВА ЧИ ТОВАРИСТВА НЕ МОЖУТЬ ОБІЙТИСЬ.

Коли Ваше Братство чи Товариство потребує народного або американського прапора, церковних хоругов, лент, відзнак, шапок або инших річий, то вверніться до нас в замовленням.

МИ Є САМІ ФАБРИКАНТАМИ І ТОМУ У НАС ДІСТАНЕТЕ ДОБРУ РОБОТУ, А МАТЕРІЯЛ ЛІПШИЙ І В ДЕШЕВШІЙ ЦІНІ ЯК ДЕІНДЕ.

ЦІНИ НАШИХ ПРАПОРІВ:

Американський прапор:

2x3 стіп	3x5 стіп	4x6 стіп	5x7 стіп
$2.50	$4.00	$5.00	$7.00

Український прапор з гербом на обі сторони:

2x3 стіп	3x5 стіп	4x6 стіп	5x7 стіп
$3.25	$6.00	$7.00	$10.00

Кожде Товариство чи Братство потребує все до публичних виступів, як паради, пікніки і прогульки, виступити в своїми прапорами, відзнаками і лентами в шапках.—Просимо щиро всіх Українців удаватись до нас в повним довірєм, бо ми ручимо за тревалість і красу замовлених у нас річий. Ми уділимо Вам всяких інформацій і вишлемо Вам сейчас наш катальоґ з взірцями і подамо Вам докладну ціну. Не відкладайте але пишіть на адресу:

EAGLE REGALIA COMPANY
115 Nassau St., New York, N. Y.

В КОЖДІЙ УКРАЇНСЬКІЙ ХАТІ ПОВИННА НАХОДИТИСЬ ЧАСОПИСЬ „СВОБОДА".

ЯК ЗАБЕЗПЕЧУЮТЬ ТА ДОПОМАГАЮТЬ ІНВАЛІДАМ НА РАДЯНСЬКІЙ УКРАЇНІ.

Наслідки голоду, громадянської та імперіялістичної війни залишили роб.-селянській державі в спадщину силу калік, родин, що лишились без годувальника і крім того надзвичайно багато деклясованих та безпритульних, що нині тяжко бідують.

Нині на Україні всіма формами забезпечення охоплено до 300,000 чол.

Держава в міру своєї змоги й ресурсів подає допомогу цим катеґоріям бідаків.

І на справу соціяльного забезпечення з кожним роком звертається більше уваги. Цього року норму пенсії для військової катеґорії було збільшено на 15—20% і нині вона визначається для першої ґрупи в 22 карб. на місяць, для другої в 15 карб. і пересічно для родин убитих по 12 карб. Крім пенсії кожен інвалід користується ріжними пільгами: комунальними послугами, безплатним навчанням у шкільних закладах, медичною допомогою і т. д. На наступний рік асиґнування на соціяльне забезпечення дасть збільшення пенсії ще на 20—25%.

Що до пенсіонування родин убитих та червоноармійців, то норма пенсії для них також пропорціонально збільшилась.

В установах забезпечення значно поліпшено норми харчування й обмундурування.

В 26—27 році передбачається поширення сітки установ Соцзабезу (притулків то-що) переважно для охоплення злиденного і безпритульного елементу села.

Значні досягнення є в галузі пристосування інвалідів до праці. Основною передумовою є повне вилікування їх, протезування й вивчення ріжному ремеслу. Повне вилікування провадиться безплатно. Серйозні докінчення лікування, що вимагають серйозних хірурґічних операцій, провадяться в інституті для відновлення працездатности інвалідів. Пропускна спроможність інституту — 700 чол. за рік. Цього року пощастило інституту доустаткувати, орґанізувати нові кабінети, а головне орґанізувати наукову роботу для підшукання тих методів, що давали-б найбільші результати в справі пристосування інвалідів до праці.

Крім того в цьому році буде пропущено через курортне лікування до 700—800 інвалідів.

Навчання та перенавчання інвалідів провадиться на спеціяльно орґанізованих курсах. Курси ці двохрічні і містяться в Києві. Інваліди там перебувають на повному утриманні. Мета цих курсів випустити кваліфікованих інструкторів-ремісників. Нині на цих курсах навчається 270 чол.

Окремо стоїть питання з глухонімими. Нині Соцзабез вже протягом року робить спроби над вживанням праці глухонімих у важкій промисловости. Спроби ці дали гарні наслідки. Працюють і сліпі. Дуже гарно справляються вони з роботою особливо біля автоматів.

Крім того для сліпих орґанізовано спеціяльні курси. Орґанізовано також артілі сліпих по виробці кошиків, щіток та инших форм кустарного виробництва. При харківському Музінституті передбачається відкрити спеціяльний відділ для навчання сліпих.

В галузі культосвітньої роботи серед інвалідів є теж багато досягнень. По найбільш великих містах орґанізовано клюби для інвалідів, крім того 500 інвалідвів зараз вчаться в робфаках та ВУЗ-ах. В ВУЗ-ах та робфаках учні-інваліди одержують спеціяльну стипендію, яку видає їм Наркомсоцзабез.

Ще одніею з привілей, що надається інвалідам, треба вважати право безплатної торґівлі. Цього року видано патентів першого та другого розрядів біля 4 тис. інвалідам. Орґанізується також і окремі товариства інвалідів. Крамом ці товариства постачає центральна кооперативна установа. Інвалідна кооперація охоплює біля 11 тис. інвалідів. Взагалі-ж у всіх перелічених формах трудового процесу занято біля 20 тис. інвалідів.

НОВІСТЬ! НОВІСТЬ!

ФИЛАДЕЛФІЯ, ПА.

ЗАХОДОМ Т-ВА ЄДНІСТЬ відділ 163 Укр. Народ. Союза

— устроюється —

ПЕРШИЙ ВЕЛИЧАВИЙ

ПІКНІК

В НЕДІЛЮ, 18. ЛИПНЯ 1926 Р.

НА LOUIS FARM No. 1 (НА ГОРІ)

Початок 11-та рано.

Вступ вільний.

Запрошується всіх українських робітників, робітниць і громадян прибути на Пікнік, де буде можна весело забавитись на свіжім воздусі, серед фарм і ліса. 162-63

Дороговказ: Брати кару ч. 65 на 5-ій вулиці, котра заїзде аж до Сити Лайн, а там висісти, де пікніковий Комітет справить Вас на місце Пікніку.

DR. M. SMITH

16 EAST 7th STREET, NEW YORK

Tel. Orchard 6072

коло церкви св. Юрія.

Говорить по українськи.

Лічить успішно недуги мущин, женщин і дітий.

Наймодернійші електричні апарата.

SANTAL MIDY
Скоро усмирює
МОЧЕВИЙ
БІЛЬ
Стережіться імітації.
Глядіть за словом „Midy"
Продаєсь у всіх Аптиках.

ПОЗІР! БАЙОН, Н. ДЖ.! ПОЗІР!

ЗАХОДОМ УКРАЇНСЬКОГО ГОРОЖАНСЬКОГО КЛЮБУ в БАЙОН, Н. ДЖ.

— устроюється —

ВЕЛИЧАВИЙ БАЛЬ

В СУБОТУ, 17. ЛИПНЯ 1926 Р.

В ГАЛИ ЛЕЙБОР ЛАЙСЕЮМ

72 W. 25th ST., BAYONNE, N. J.

Початок о год. 3-ій попол.

Вступ для мущин 50 центів, для женщин 35 центів.

Просимо усіх Українців міста Байон і з околиці прибути на сей Баль, де буде приґравати прегарна музика. За добру забаву ручить

162-63 Комітет.

ПРЕМІЇ ДЛЯ ЧЕСЬКИХ УЧИТЕЛІВ.

Щоби притягнути на Підкарпатську Україну чеських учителів — правительство назначує їм високі премії під покришкою ріжних додатків, а також робить їх в певній мірі незалежним від шкільних інспекторів, бо о приняття на службу учителя Чеха має рішати не інспектор, а Шкільний Відділ при ґубернаторові в Ужгороді, в якому сидять самі Чехи. Цим робом думає правительство успішніще переводити чехізацію підкарпатських шкіл.

ПРОДАМ новий дім на 4 кімнати, цементована пивниця, лота 50x100, при місті і фабриках. Ціна $1900, готівкою дуже мало. Голоситися до: JOHN WOYTOWYCH, R. F. D. 6, Box 8 x, New Brunswick, N. J. 162-65

НА ПРОДАЖ ЛОТИ в Floral Park, L. I. для бизнесу або мешкання, околиця гарна, добрий доїзд, денно 67 тренів. Ціна $890 за лоту, $178 готівки, решта на сплату по $15 місячно. Голоситись до: 162-65
PETER MARTINUK,
682 Lexington Ave., Brooklyn, N. Y.

В КОЖДІЙ УКРАЇНСЬКІЙ ХАТІ ПОВИННА НАХОДИТИСЬ ЧАСОПИСЬ „СВОБОДА".

ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ.

ПОШУКУЮ у важній справі своїх краянів Михайла і Василя Антонів і Яцка Загудзу, котрі походять з Скалацького повіту, села Іванівка. Мають перебувати в Гамтрамк, Міч. Прошу зголоситися на адресу: HARRY KUREJKO, R. F. D. 4, Rome, N. Y. 162-63

ПОШУКУЮ СПІЛЬНИЧКИ до інтересу, дівчини Українки віком до 32 літ. Мусить бути чесна і працьовита. Голоситись до: 162-63
NICK KORNAT
2437 St. Antoine St., Detroit, Mich.

НА ПРОДАЖ дім 6 кімнат, купальня, електрика, ґарадж на дві кари, лота 50x195, дім майже новий. — Ціна $4.500. Голоситися до: 159-64
NED SHAPIRO,
145 Raritan Rd., Rahway, N. J.
Tel. Rahway 856 W.

ПОШУКУЮ ГОСПОДИНІ ДОМУ. Голоситися до: 161-64
K. LEWONICK,
509 Buck Street, Millville, N. J.

КОСИ

Маємо австрійські серпи і коси з найліпшої серебристої стали, коса довга 32 цалі, важить поверх фунта, за одним поклепанням косить пару днів. Ціна коси $3.00. Перстень до коси 50 ц. Бабка 75 ц. Молоток 60 ц. Брусок 25 ц. Серп з зубами $1.00.
Замовлення враз з грішми посилайте на адресу: 122—
UKRAINIAN BAZAR
168 E. 4th St., New York, N. Y.

НА ПРОДАЖ ЛОТИ

В BOUND BROOK, N. J.

По близші інформації в справі купна голоситися між 7. а 9. годиною вечером до: 137—
Mr. ALEXANDER CHYLAK,
Attorney at Law
340 E. 17th Street, New York City.
Tel. Lexington 2193.

ЮЛІЯ ЯРЕМА
УКРАЇНСЬКИЙ ПОГРЕБНИК

ВИПОЗИЧАЄ КЕРИЧІ НА ВЕСІЛЯ, ХРЕСТИНИ І ВСЯКІ ДРУГІ ЗАБАВИ.
129 E. 7th ST., NEW YORK CITY
Telephone: Orchard 2568

Іван Франко.

„SCHOEN SCHREIBEN".

В просторій другій клясі нормальної школи отців Василіян у Дрогобичі тихо, хоч мак сій. Наближається година „**красного писання**", страшна для всіх не так самим предметом, як радше особою вчителя. У Василіянській школі на всі предмети вчителі — самі отцове, а тільки для науки писання вони наняли собі світського чоловіка, якогось бувшого економа чи наставника пана Валька. Панові Валькові ще й досі здається, що він економ; хоч з натайкою тепер ходити не випадає, але все таки він не поміт уеться хоч тростівки і ніколи не занедбує робити з неї відповідного вжитку. Очевидна річ, що діти, піддані хоч би тільки на годину власти такого вчителя, дрижать наперед, і „**красне писання**" є для них найбільшою мукою.

Малий Мирон один сидить спокійний, майже веселий на лавці. Він дивується, чому це раптом так тихо стало в клясі, коли один смільчак, висланий на коритар на звідини, вбіг до кляси і крикнув: „Валько прийшов!" В тій самій хвилі тихо стало в клясі. Малий Мирон не знає ще пана Валька. Він іно що прийшов із сельської школи, батько записав його до другої нормальної кляси у отців Василіян, і нині перший день школи. І хоч на селі він в писанні був дуже слабий, не вмів ні пера належито взяти в руки, ні вивести гладко та рівно одного штриха, — то все таки він дитина, не йому журитися наперед тим, чого ще не знає. Він здивувався, чому це раптом так тихо стало, але про причину не смів допитуватися нікого із своїх сусідів, — він же з ними досі дуже мало знайомий. А проте його це і не багато обходило. Серед тої, для других страшної і тривожної тиші, він тим вигідніше віддався найлюбіщому заняттю — думкам про свою рідну сторону. Не можна сказати, щоб він тужив за нею: він знав, що щопонеділка побачить і батька і матір. Він тільки думав собі, як то гарно буде, як колись, літом, приде до дому, зможе знову свобідно бігати по паствинках, сидіти над річкою або бродити по ній за ковблями; це були думки радше веселі, ясні, блискучі, а не тужні, не жалібні. Малий Мирон роскішно ниряв у тій красі природи, що розцвітала в його уяві серед сірих, холодних стін Василіянської школи, і не думав про погрозу, що наближалася над клясу.

— Ба, а ти собі чому не приладиш скриптури до писання? — запитав стиха один сусід Мирона, стусаючи його під бік.

— Га? — відповів Мирон, немило збуджений із свого золотого сну.

— Скриптури прилади до писання! — повторив товариш і показав Миронові, як покласти скриптури, як каламар і перо, після приписів пана Валька.

— Іде вже, іде вже! — пронісся шепіт по клясі, мов при наближенні якого грізного царя, коли на коритарі розглягнулися кроки вчителя „**красного писання**". Швидко за тим одчинилися двері кляси, і Валько увійшов. Мирон позирнув на нього. Учитель своєю подобою зовсім не пригадував ніякого царя. Це був середнього росту чоловік, з коротко обстриженим волоссям на круглій бараначій голові, з рудими, короткими вусами і рудою еспанською бородкою. Його широке лице і широкі, міцно розширені, вилиці враз із великими, на боки повідганяними ушима надавали йому вираз тупої упертости і мясоідности. Невеличкі жабячі очі сиділи глибоко в ямках і блимали звідти якось злобно та неприязно.

— Ано! — крикнув він грізно, зачинивши за собою двері кляси і помахуючи тростиновою, вигинчастою паличкою. І від того крику, немов од вітру хмарної літньої днини хиляється разом колосся жита, так само похилилися додолу голови вісімдесяти пяти школярів над писемними, синьо та червоно полінiованими скриптурами. В руці у кождого школяра тремтіло перо. Один тільки малий Мирон, що ще не знав Валькової вдачі, сидів обернений лицем до кляси і вдивлявся в нового вчителя.

— А ти що? — крикнув, визвірившись до нього, Валько, і прямо направив кроки до нього.

Малий Мирон так і остовпів з наглого переполоху. Він якимось несвідомим поривом обернувся і зложив своє тіло в таке положення, в якім уже з мінуту тренещали його товариші.

Валько взяв у руки крейду, приступив до таблиці, розмахнувся і почав писати. Зразу писав тільки букви, малі і великі, самоголосівки*) і суголосівки**), без ніякого проте значіння. Але далі-далі дійшов і до слів, а вкінці і до цілих речень, як наприклад: „Бог сотворив світ", „Чоловік має дві руки", „Земля мати наша". Вичерпавши таким способом свою мудрість, показавши доста своє знання красного писання в численних викрутасах та довгих, як світ, і рівних, як ковбаси, хвостиках, Валько положив крейду, відступився, зиркнув ще раз з уподобою на записану таблицю і далі, відвернувшися до трепечучої кляси, крикнув грізно:

— Писати!

Його наукова діяльність в тій хвилі щасливо скінчилася, — тепер починалася його економська діяльність. Щоб показати це наглядно, він сильно стріпнув пальцями, щоби стрясти з них учений крейдяний порох, і замісць нього взяв у руки свою тростину, і немов орел слідить з гори за здобиччю, так і він, озираючися по клясі, зійшов з підвищеного ступіння і почав свій обхід.

Перший, на котрого накинула його зла доля, був якийсь маленький, слабенький і дуже заляканий школярик. Він увесь у поті, нагнувшися над скриптурою, працював зо всеї сили, щоб вдержати перо в дріжачих пальцях і що-хвилі позирав на таблицю, намагаючись виводити на папері такі самі кручки, гачки та ковбаси, які вивела вправна економська рука на таблиці. Та ба, рука його дріжала, крюки, гачки та ковбаси виходили ломані, нерівні, навіть перо неслухняне що-хвилі крутилося в пальцях, скрипіло, порскало, немов гнівалося чось і бажало як найшвидче з них видобутися.

Валько став над ним, мов кат над душею, і злобно всміхаючись, не кажучи й слова, почав приглядатися його роботі. Бідний хлопець прочув лихо і до решти стратив усяку власть над своєю рукою і над неслухняним пером.

— То ти так пишеш? — процідив звільна Валько, але тим швидче свиснула в повітрі його тростина і оперезала змією плечі бідного хлопця.

— Ой-йой-йой! — заверещав він, але зараз же й утих, зустрівши грізний, гадючий погляд учителя.

— Ти не вмієш ліпше писати? — питав Валько.

— Вмію, вмію!... — лепотів хлопець, сам не знаючи, що лепоче.

Учитель-економ може й справді вірив, що хлопець уміє ліпше писати і що тільки на збитки йому силується писати погано, чи може з великої любови до його тростинки.

— Ну, то вважай же! — і Валько пішов далі, не переконавшися, які спасенні плоди принесла його досадна наука. А проте йому і не ходило про ті плоди, — він тепер був тільки економом і більш нічим. Очі його вже звернулися в другий бік і в другім куті кляси наглядали иншу жертву. Там сидів Жидок, котрий по старинній звичці свого роду писав в задгузь, силуючися виводити Валькові викрутаси від правої до лівої руки, від кінця стрічки до початку. Одну стрічку він уже совершив таким способом і саме розпочав другу від слів „сот Бог а з к сир". Написана, готова вже стрічка виглядала яко тако, але нова, неготова ще, зачата від кінця вколола Валька в очі.

— А то як пишеш, Мойше? — закричав він, прискакуючи до Жидка.

Валько всіх Жидків у клясі кликав „Мойше", — хіба що були сини багатих міських „тузів", перед котрими він мав великий респект. Жидок, на прозвище Йонас Туртельтавб, почув той викрик і побачивши надскакуючого ворога, знітився і скулився, як слимак у своїй халабуді, і перестав писати.

— Ха, ха, ха! — реготався Валько, призираючися жидковому писанню.

— Пане професор... — зачав Жидок і запнявся.

— Ходи сюди!

І не чекаючи, аж Йонка вийде з лавки, взяв його за вухо і потяг насередину.

На вигляд бідного Йонки, скуленого, тремтячого і заслиненого зо страху, вся кляса голосно зареготалася, хоч усякий і собі тремтів за кулився. Але така вже сила тиранського притиску, що досить тиранові всміхнутися, а всі стоячі під його гнетом будуть реготатися, без огляду на те, що регочуться іменно над своєю недолею.

— Ходи до таблиці! А-ну, пиши!

Валько змазав власною рукою часть свого письма і втиснув Жидкові крейду в руку. Жидок почав писати своїм звичаєм, у задгузь. Наново зареготалася кляса, всміхнувся Валько, але зараз же заворсилося його лице, він обернувся до останньої лавки, де сиділи самі найбільші і найдужчі хлопи, і крикнув:

— А-ну, дайте-но йому!

Жидок затремтів цілим тілом і залебонів щось, але швидко прискочили до нього два товариші посіпаки, і повели на ступінь. Тихо стало в клясі. Замісць сміху блідість виступила на всіх лицях, — тільки болізний верес Йонки розлягався посеред мурованих стін Василіянського монастиря.

— Досить з нього! — сказав Валько, і Йонка, хлипаючи, пішов на своє місце.

Сповнивши це високо педагогічне діло, Валько почав знов свій обхід по клясі і знов розлягнися удари його тростинки по плечах та по руках бідних хлопців.

Яке враження зробила вся та наука на Мирона, цього і сказати годі. Він раз-у-раз дріжав, мов у лихоманці; йому шуміло в ухах і крутилося в очах, мов серед бурі. Йому так і ввижалося, що його не мине та буря, що кожний удар страшного вчителя падає на нього. Написані слова і стрічки скакали перед його очима, надувалися і переплутувалися, виглядали ще поганіше, ніж були на ділі. Він і сам не знав, коли перестав писати, — сіра паволока стояла перед його очима.

— То так ти пишеш? — гукнув Валько над його головою.

Мирон стрепенувся, хопив за перо, талапнув ним у чорнило і поволік по папері, мов тура за роги.

— Чи ти не знаєш, як перо держати?

— Я не знаю! — прошепотів Мирон.

— Що? — ревнув Валько. — Я тобі не показував уже десять раз, не раз?...

Мирон зачудований очі встромив у розлючене Валькове лице. Але замісць відповіди стиснутим кулаком ударив хлопця в лице. Малий Мирон, мов коло підтятий, повалився на лавку, а з лавки на підлогу. Кров обілляла його лице.

— Підийміть його! — крикнув Валько. З задньої лавки прискочили два, ті самі, що перед хвилею парили Йонку, і підняли зомлілого Мирона. Його голова не держалася на вязах і хилилася додолу, мов у мерця.

— Біжіть по воду! — командував далі Валько і ще раз поглянув на Мирона.

— То, що за хлопець? — спитав він.

— Мирон, — відповів „**цензор**", найстарший віком і найдужчий силою в клясі, котрого отцове настановили наставником над товаришами.

— Що за один? — питав далі Валько.

— Одного хлопа син з Н....

— Хлопський син! Тьфу, якого біса тим хлопам пхатися сюди — проворкотів Валько. У нього відлягло від серця. Він зачав був трохи побоюватися свого вчинку, але хлопський син, — значиться, можна його бити і зобижати, як хочеш, ніхто за хлопським сином не впімнеться!

Валько не похибився в своїй рахубі. Ніхто не впімнувся за хлопським сином. Нелюдський вчинок учителя-економа уйшов йому гладко так, як і багато його нелюдських вчинків. Тільки в серці хлопського сина він не пішов гладко, а стався першим насінням обурення, погорди і вічного ворогування проти усякого неволення та тиранства.

*) Голосівки. **) Шелестівки.

ВИЙШЛА З ДРУКУ НОВА ШТУКА ТЕАТРАЛЬНА П. З.

БАНКИТИР УМЕР

комедія з сільського життя на три дії.

Виступає в ній ... осіб.

Ціна 35 центів.

Замовлення слати до книгарні „Свободи".

„SVOBODA"
Grand St., Jersey City, N. J.